Rezerwaty przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. W województwie śląskim istnieje obecnie 66 rezerwatów przyrody – ostatni z nich, rezerwat Kochanowicki Grąd, został powołany w 2024 roku. Zdecydowaną większość rezerwatów województwa śląskiego stanowią rezerwaty leśne. Ekosystemy torfowiskowe chronione są zaledwie w 4 obiektach (Rotuz, Jeleniak Mikuliny, Dolina Żabnika, Lipowska), a ekosystemy wodne w 5 (Dolina Żabnika, Łeżczok, Jeleniak Mikuliny, Bukowa Góra, Kępina). Dla szczególnej ochrony rzadkich gatunków zwierząt powołano 3 rezerwaty faunistyczne: Żubrowisko − w celu zachowania populacji żubra w hodowli zamkniętej, Jeleniak Mikuliny − dla ochrony stanowiska lęgowego żurawia oraz Wisła − dla ochrony pstrąga w naturalnych warunkach bytowania. Na terenie województwa istnieje także 8 rezerwatów florystycznych (Lasek Miejski nad Olzą, Lasek Miejski nad Puńcówką, Ochojec, Muńcoł, Cisy koło Sierakowa, Cisy nad Liswartą, Cisy w Hucie Starej oraz Cisy w Łebkach) utworzonych dla ochrony populacji cennych gatunków roślin: cieszynianki wiosennej, liczydła górskiego, śnieżyczki przebiśnieg oraz cisa pospolitego. Przyroda nieożywiona (wychodnie skalne, jaskinie) stanowi główny przedmiot ochrony w 3 rezerwatach (Kuźnie, Góra Zborów, Szachownica). Łączna powierzchnia rezerwatów przyrody w województwie śląskim wynosi 4566,89 ha [1], co stanowi zaledwie 0,37% jego powierzchni. Istniejąca sieć rezerwatów nie gwarantuje zachowania różnorodności ekosystemów w naszym regionie. Wyraźna jest dysproporcja pomiędzy ochroną stosunkowo najbardziej stabilnych ekosystemów leśnych a ochroną innych ekosystemów, znacznie bardziej wrażliwych na zmiany zachodzące w środowisku. Dotyczy to zwłaszcza ekosystemów o charakterze półnaturalnym (łąki i murawy kserotermiczne), których zachowanie wymaga stosowania czynnej ochrony oraz ekosystemów wodnych i torfowiskowych zaliczanych do grupy szczególnie zagrożonych przez działalność człowieka (regulacje rzek i melioracje). Szacuje się, że poza systemem ochrony rezerwatowej znajduje się aż 36 zbiorowisk wymierających oraz 69 zbiorowisk narażonych z regionalnej czerwonej listy zbiorowisk roślinnych województwa [2].

[1] Podano powierzchnię z wyłączeniem części rezerwatu przyrody „Madohora” zlokalizowanej w województwie małopolskim. Rezerwat przyrody „Madohora” o powierzchni 71,81 ha położony jest częściowo w woj. śląskim (33,18 ha) a częściowo w małopolskim (38,63 ha).

[2] Parusel J.B., Cabała S., Hereźniak J., Wika S. 2012. Czerwona lista zbiorowisk roślinnych województwa śląskiego. Raporty Opinie 6.3. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice

Zobacz:

Rezerwaty przyrody w województwie śląskim - strona RDOŚ Katowice

Udostępnianie rezerwatów przyrody - strona RDOŚ Katowice

Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Geoserwis GDOŚ

Dodana: 24 grudnia 2024 09:23 Zmodyfikowana: 26 marca 2025 09:31